

Årsrapport: Fondsparandet 2019

Premiepensionsavsättningar i december bidrog till ett starkt avslut på helåret

I december placerades drygt 40 miljarder kronor i fonder via den årliga avsättningen till premiepensionen. Utöver premiepensionsavsättningen noterades nettoinsättningar till fonder på 8 miljarder. Sammantaget innebär detta att fonder uppvisade ett totalt nysparande på 48 miljarder kronor under december månad.

Aktiefonder hade nettoinflöden på 30 miljarder och i blandfonder nettosparades 10 miljarder. Även långa räntefonder hade nettoinsättningar under månaden på 11 miljarder kronor medan korta räntefonder och hedgefonder uppvisade nettouttag.

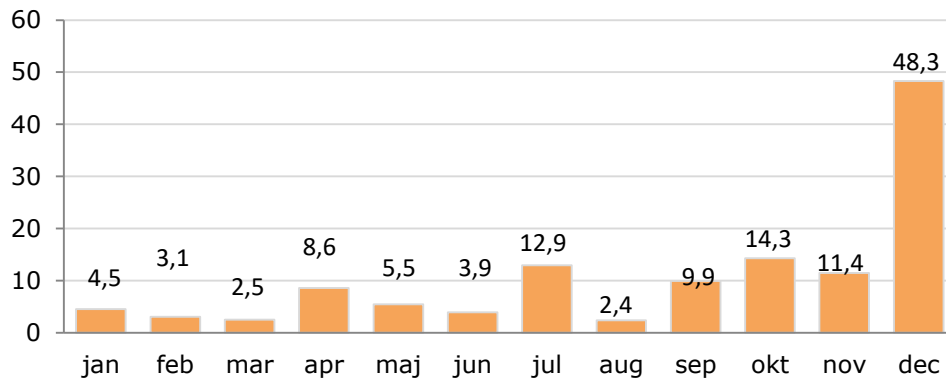
Exkluderas premiepensionsavsättningen noterade aktiefonder och blandfonder ett nettoinflöde på 10,8 respektive 2,8 miljarder i december. Långa räntefonder, korta räntefonder och hedgefonder hade däremot nettouttag på 2,6, 2,3 respektive 1,2 miljarder (exklusive premiepensionen).

Nettosparande i fonder 2019, mdkr			
	Dec 2019	Dec 2019 exkl. PPM	Totalt 2019
Aktiefonder	30,3	10,8	54,6
Blandfonder	10,1	2,8	15,1
Långa räntefonder	10,9	-2,6	60,0
Korta räntefonder	-2,1	-2,3	2,8
Hedgefonder	-1,2	-1,2	-7,0
Övriga fonder	0,4	0,4	2,0
Summa	48,3	8,0	127,3

Helåret 2019

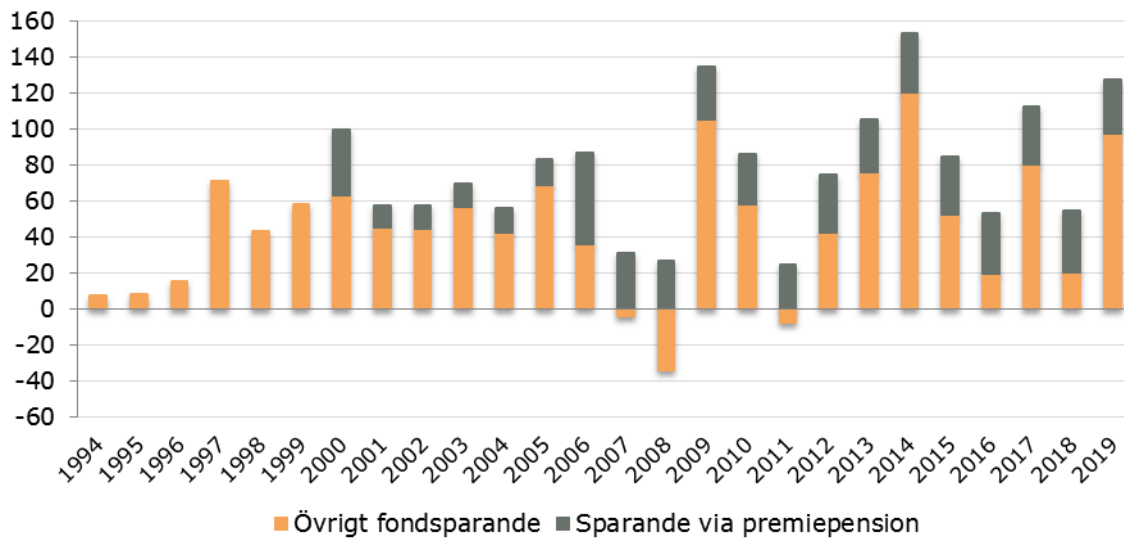
Insättningarna i december bidrog till att det totala nysparandet i fonder under 2019 kan summeras till 127 miljarder kronor. Den största delen av sparandet tillföll långa räntefonder och aktiefonder som uppvisade nettoinsättningar på 60 respektive 55 miljarder kronor. Även blandfonder och korta räntefonder hade nettoinflöden, 15 respektive 3 miljarder. Däremot gjordes det under 2019 nettouttag från hedgefonder på 7 miljarder kronor.

Nettosparandet i fonder per månad under 2019, mdkr

Nysparandet under 2019 på drygt 127 miljarder kronor är cirka 60 miljarder högre än det genomsnittliga nettosparandet under perioden 1994-2019, vilket uppgår till omkring 67 miljarder kronor per år.

Nettosparandet i fonder per år under perioden 1994-2019, mdkr¹

¹ Från och med år 2006 ingår den årliga avsättningen till premiepensionen även för fondbolag som inte är medlemmar i Fondbolagens förening.

Starka aktiemarknader 2019

Trots geopolitisk oro utvecklades aktiemarknaderna mycket starkt under 2019. Fondspararna återvände till aktiefonder men drog ned på risken genom att köpa globalfonder och sälja tillväxtmarknader.

De flesta aktiemarknader uppvisade en positiv utveckling och värdet på Stockholmsbörsen, inklusive utdelningar, steg med hela 35 procent under 2019.

Aktiefonder noterade under året ett sammanlagt nettoinflöde på 54,5 miljarder kronor. Störst insättningar hade globalfonder med 79,7 miljarder netto, följt av branschfonder med ett nettoinflöde på 16,9 miljarder. Däremot gjordes det under året nettouttag från flera andra aktiefondskategorier och störst var uttagen från Europafonder (9,9 mdkr), Nordenfonder (8,9 mdkr), Sverige & Global (6,7 mdkr) samt Nordamerika (5,7 mdkr).

Nettoparande och förmögenhet i aktiefonder 2019, mkr				
	Nettoparande		Fondförmögenhet 2019-12-31	Avkastning 2019 (SEK), %
	December	Jan - Dec		
Sverige	6 473	684	739 848	34
Norden	347	-8 920	111 521	30
Ryssland	62	206	20 753	47
Östeuropa	14	-1 917	12 377	37
Europa	407	-9 879	106 447	29
Global	16 768	79 691	1 285 616	30
Sverige & Global	973	-6 673	267 742	31
Nordamerika	716	-5 667	139 398	33
Indien	-65	-604	6 846	10
Kina	58	-526	13 475	31
Japan	-382	-3 125	13 358	25
Asien	328	-4 210	52 303	24
Andra marknader	789	-1 413	97 198	26
Branscher	3 805	16 904	197 978	31
Summa aktiefonder	30 293	54 551	3 064 860	29
varav indexfonder	10 218	53 885	558 167	

Källa: Fondbolagens förening samt Morningstar fondindex

Intresset för indexfonder fortsätter

Intresset för indexfonder var fortsatt mycket stort under 2019. Av det totala nettoparandet på 55 miljarder i aktiefonder stod indexfonder för hela 54 miljarder.

Stort intresse för företagsobligationsfonder

Långa räntefonder uppvisade under 2019 ett nysparande på totalt 60 miljarder kronor, varav 24 miljarder gick till företagsobligationsfonder. Av den samlade förmögenheten i långa räntefonder på 488 miljarder kronor utgjorde rena företagsobligationsfonder drygt 173 miljarder, 36 procent, vid utgången av 2019.

Nettosparande och förmögenhet i långa räntefonder 2019, mkr			
	Nettosparande		Fondförmögenhet 2019-12-31
	December	Jan - Dec	
Företagsobligationsfonder	1 970	23 822	173 482
Övriga långa räntefonder	8 885	36 140	314 542
Summa långa räntefonder	10 855	59 962	488 024

Avkastning för olika fondtyper 2019

Under 2019 var utvecklingen positiv på många av världens aktiemarknader och värdet på aktiefonder, beräknat i SEK, ökade i genomsnitt med 29 procent under året. För blandfonder var värdeökningen i genomsnitt 17 procent och långa räntefonder ökade genomsnittligen med 1,6 procent. För korta räntefonder var den genomsnittliga avkastningen dock negativ under 2019 (-0,1 procent).

Genomsnittlig avkastning för olika fondtyper (beräknat i SEK), %				
	Aktiefonder	Blandfonder	Obligationsfonder (SEK)	Penningmarknadsfonder (SEK)
2010	8	1	2,9	0,6
2011	-13	-5	7,5	2,1
2012	11	6	4,8	2,2
2013	17	9	0,9	1,4
2014	19	14	6,1	0,8
2015	5	3	-0,5	-0,2
2016	13	6	2,7	-0,2
2017	14	6	0,4	-0,4
2018	-6	-2	0,7	-0,5
2019	29	17	1,6	-0,1

Källa: Morningstar fondindex

Aktiefonder: Sverige, Östeuropa och Ryssland avkastade bäst under 2019

Efter en mindre nedgång 2018 vände aktiemarknaderna kraftigt upp under 2019 och de flesta aktiemarknader uppvisade en mycket stark värdeutveckling.

Genomsnittlig avkastning för olika aktiefonder (beräknat i SEK), %										
	Sverige	Norden	Europa	Global	USA	Tillväxtmarknader	Asien	Latinamerika	Östeuropa	Ryssland
2010	25	18	0	4	7	12	12	11	13	24
2011	-16	-22	-13	-9	-1	-22	-19	-20	-29	-29
2012	15	17	16	9	6	14	15	6	17	7
2013	27	26	26	22	33	1	3	-15	-1	1
2014	16	15	12	23	32	14	28	4	-13	-36
2015	13	17	12	7	7	-3	2	-23	-1	11
2016	9	9	4	11	17	17	11	33	34	67
2017	10	12	16	12	9	20	24	12	10	0
2018	-5	-7	-10	-3	1	-7	-8	1	-9	-1
2019	34	27	29	30	33	26	24	24	37	47

Källa: Morningstar fondindex

Sverigefonder uppvisade under 2019 en genomsnittlig värdeökning på 34 procent och globalfonder ökade genomsnittligen med 30 procent. Ytterligare något bättre utveckling noterade Östeuropafonder och Rysslandsfonder som steg i värde med, i snitt, 37 respektive 47 procent.

Fondförmögenheten ökade under 2019

Den totala fondförmögenheten i Sverige ökade under 2019 med 1 077 miljarder kronor och uppgick vid utgången av året till 5 055 miljarder. Det är första gången den samlade fondförmögenheten passerar 5 000 miljarder kronor

Av den totala fondförmögenheten var, vid årsskiftet, 3 065 miljarder (motsvarande 61 procent) placerat i aktiefonder.

Fondförmögenhet, mdkr	
	December 2019-12-31
Aktiefonder	3 065
Blandfonder	1 171
Långa räntefonder	488
Korta räntefonder	259
Hedgefonder	50
Övriga fonder	23
Summa	5 055

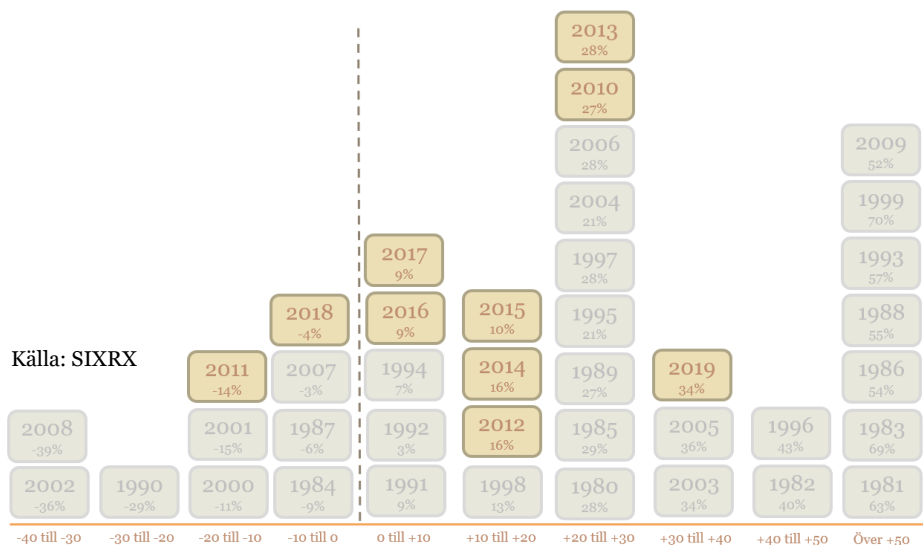
Fondsparandet under 2010-talet

2010-talet utmärktes av en positiv utveckling på världens aktiemarknader. Mycket av det tillskrivs återhämtningen i spåren av finanskrisen 2007-2008. Även om det har funnits en hel del osäkerhet och geopolitiskt turbulens så har decenniet haft en stark värdeutveckling.

Under 2010-talet har aktiemarknaden mestadels tuffat på uppåt, till stor del tack vare goda konjunkturutsikter och att världens centralbanker succesivt accelererat resan mot negativ styrränta. När avkastningsmöjligheter på räntemarknaden minskat i takt med att räntan letat sig ner mot, och till och med under, noll, har kapital och investerare i högre grad sökt avkastning på aktiemarknaden. Viss oro har infunnits sig i spåren av finanskrisen 2007-2008, och årtiondet har inte varit utan volatilitet. Åren 2011, 2015 och 2018 bjöd alla på rejäla kurssvängningar och makroekonomiska orosmoln där geopolitik dominerade. En eurokris, där mycket kretsade kring EU-medlemsländers ekonomi och tillhörande statsbudget påverkade aktiemarknaderna både 2011 och 2015. På senare år har handelskrig, tilltagande protektionism, konjunkturoro och Storbritanniens uttåg ur den europeiska gemenskapen skapat osäkerhet på aktiemarknaderna.

Åtta av tio år med positiv värdeutveckling på Stockholmsbörsen

Men sammantaget har världens aktiemarknader uppvisat en starkt positiv utveckling de senaste 10 åren. På Stockholmsbörsen redovisade åtta av decenniets tio år positiv värdeutveckling. Bäst var slutåret 2019 med en 35 procentig värdestegring. Därefter följde 2013 med 28 procent och 2010 med en värdeökning på 27 procent. I genomsnitt var avkastningen dryga 13 procent, inklusive utdelningar.

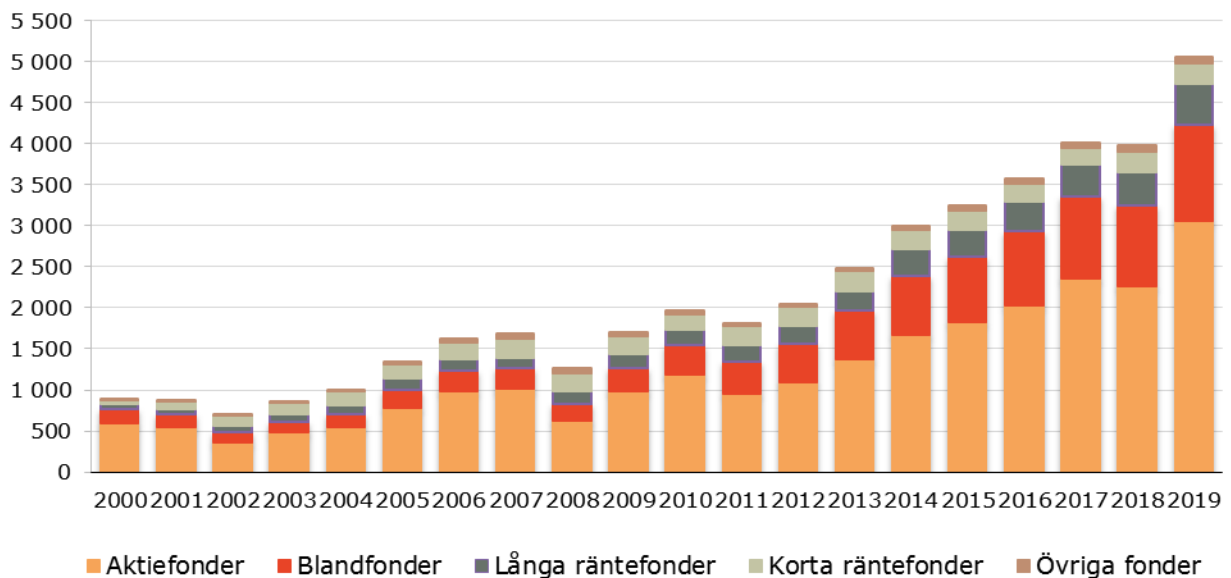

Avkastning på Stockholmsbörsen inklusive utdelningar

Fondförmögenhetens utveckling

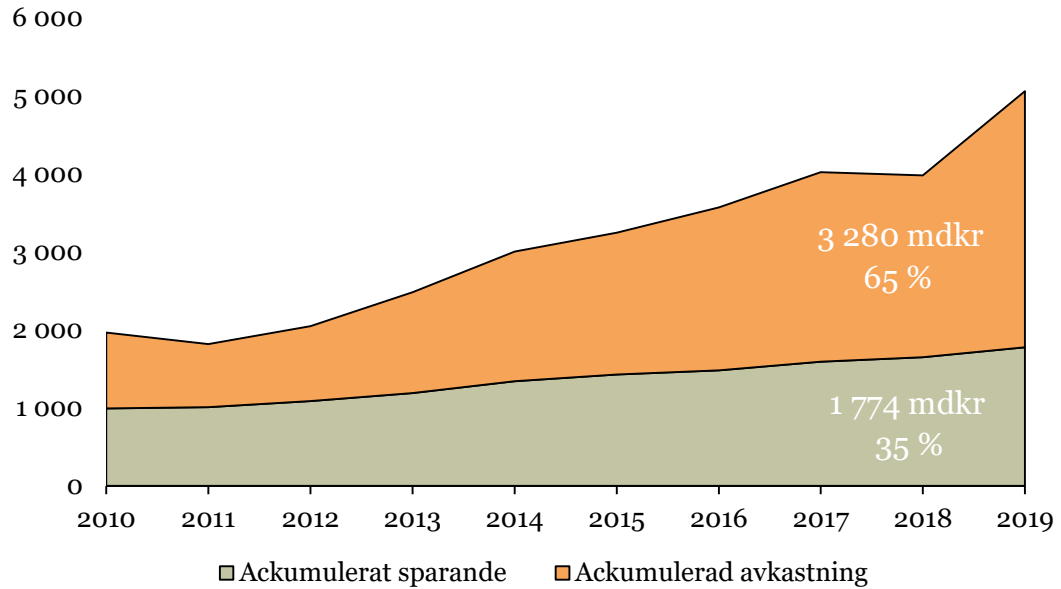
Vid ingången av 2010 uppgick den svenska fondförmögenheten till 1 699 miljarder kronor. 10 år senare har fondförmögenheten vuxit till hissande 5 055 miljarder kronor.

Fondförmögenhetens utveckling i Sverige under perioden 2000-2019, mdkr

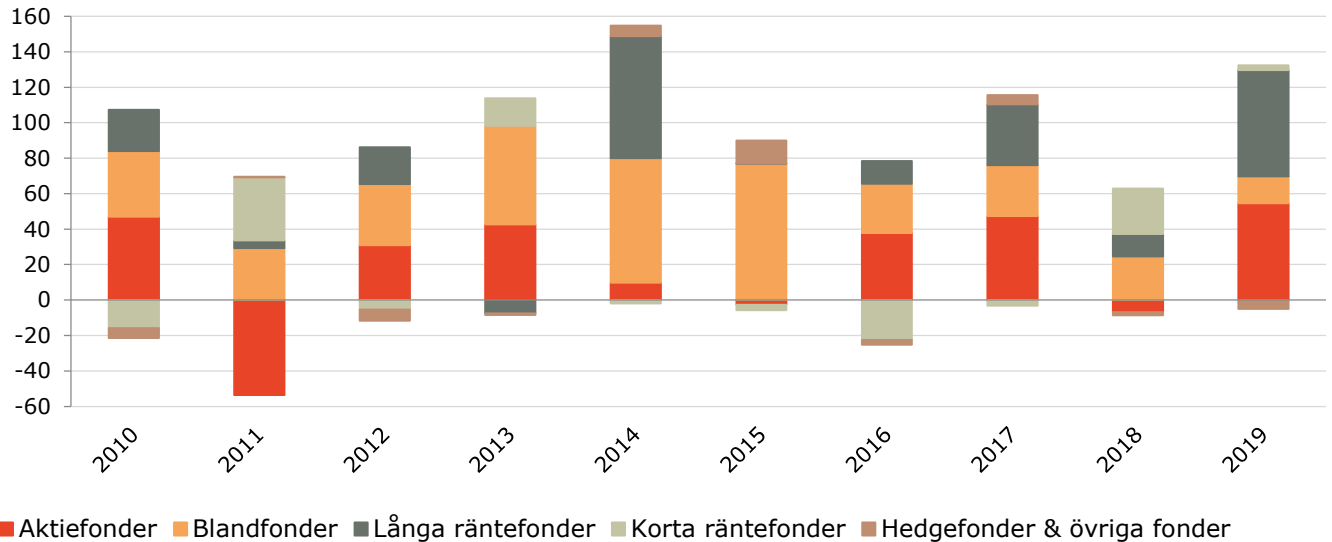
Om fondförmögenheten delas upp mellan sparande och avkastning är det tydligt att värdeutvecklingen spelat störst roll för den fina utvecklingen, inte minst under 2010-talet. Av den sammanlagda fondförmögenheten, 5 055 miljarder, till och med årsslutet 2019, så kan 3 280 miljarder tillskrivas en positiv värdeutveckling och 1 774 miljarder i ackumulerat nysparande.

Fondförmögenhetens utveckling

Nettosparandet i fonder uppgick till totalt 866 miljarder under det senaste decenniet, vilket motsvarar ett nettoinflöde på 87 miljarder per år i genomsnitt. Samtliga år uppvisar ett positivt nettosparande, med 2014 som högst (153 mdkr) och 2011 som lägst (16 mdkr).

Nettosparandet i fonder 2010-2019, mdkr

Störst nettosparande under perioden har gått till blandfonder (400 mdkr) följt av långa räntefonder (229 mdkr) och aktiefonder (207 mdkr). Kombinerat nettosparandet med förmögenhetsutvecklingen kan notera att trots att mindre än en fjärdedel av det totala nettosparandet gått till aktiefonder har aktiefondernas andel av total fondförmögenhet ökat under decenniet. Vid ingången av 2010 utgjorde aktiefonderna 58 procent jämfört med 61 procent idag. En tolkning skulle kunna vara att spararna under decenniet noterat aktiemarknadernas starka utveckling och därför valt att parera genom nysparande med lägre risk.

Fondförmögenhet och nettosparande 2010-2019

	2009-12-31		2010-2019		2019-12-31	
	Fondförmögenhet		Nettosparande		Fondförmögenhet	
	mdkr	%	mdkr		mdkr	%
Aktiefonder	989	58	207		3 065	61
Blandfonder	271	16	400		1 171	23
Långa räntefonder	175	10	229		488	10
Korta räntefonder	212	13	28		259	5
Övriga fonder	50	3	3		72	1
	1 699		866		5 055	

Största förändringen, som andel av förmögenheten, noteras för blandfonder som ökat från 16 till 23 procent av fondförmögenheten. Detta på bekostnad av korta räntefonder som minskat från 13 till 5 procent.

Globala aktiefonder populärast under årtiondet

Under decenniet nettosparande svenska fondsparare 207 miljarder i aktiefonder. Överlägset populärast var Globalfonder där nettosparandet uppgick till 318 miljarder kronor. Näst populärast var branschfonder med ett nysparande på 35 miljarder. Nettoutflöden, alltså nysparande minus nettouttag har under decenniet skett från bland annat Sverige & Global, Östeuropa, Sverige, Norden och Europa. Trots nettoutflöden från Sverigefonder är aktiefondkategorin fortfarande näst störst sett till fondförmögenheten per årsskiftet 2019/2020.

Nettosparande och förmögenhet i aktiefonder 2010-2019, mkr			
	Nettosparande		Fondförmögenhet
	2019	2010-2019	2019-12-31
Sverige	684	-25 612	739 848
Norden	-8 920	-14 335	111 521
Ryssland*	206	-8 701	20 753
Östeuropa	-1 917	-26 048	12 377
Europa	-9 879	-10 594	106 447
Global	79 691	317 807	1 285 616
Sverige & Global	-6 673	-67 863	267 742
Nordamerika	-5 667	13 109	139 398
Indien	-604	-7 348	6 846
Kina	-526	-7 265	13 475
Japan	-3 125	2 071	13 358
Asien	-4 210	-701	52 303
Andra marknader	-1 413	7 194	97 198
Branscher	16 904	34 913	197 978
Summa aktiefonder	54 551	206 627	3 064 860

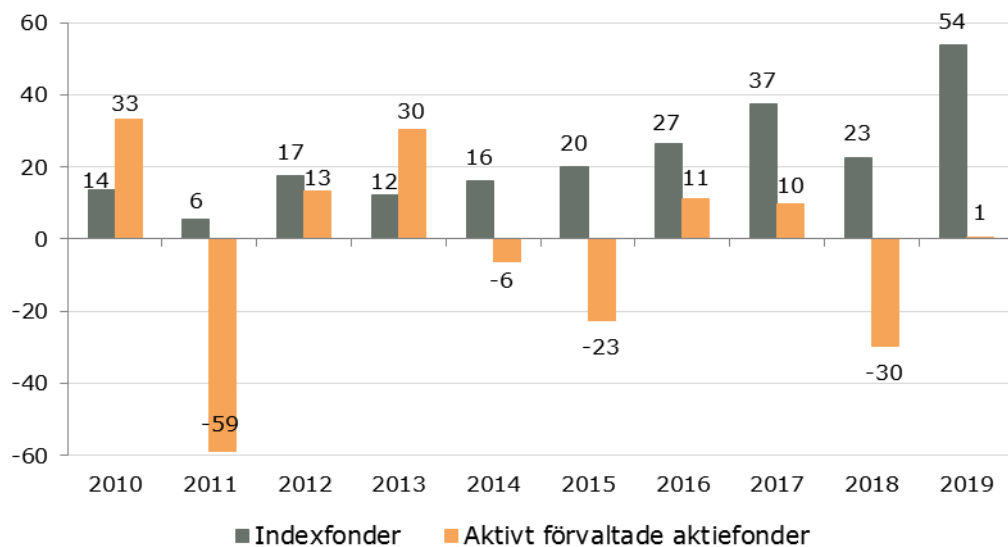
*fram till 2013 ingick Ryssland i aktiefondkategorin Östeuropa

Indexfonder dominerade nettosparandet i aktiefonder

Sedan 2010 har nettosparandet i aktiefonder dominerats av indexfonder. Indexfonder uppvisar under denna period ett totalt nettosparande på 226 miljarder kronor, medan aktivt förvaltade fonder noterat ett nettoutflöde på 19 miljarder kronor.

Indexfondernas andel av den totala förmögenheten i aktiefonder har ökat från 6 procent 2010 till drygt 18 procent vid utgången av 2019.

Nettosparande i aktivt förvaltade aktiefonder och indexfonder 2010-2019, mdkr

Att både globalfonder och indexfonder haft stora nettoinflöden samtidigt förklaras av att en majoritet av indexfonderna är just globalfonder.

Mer statistik samt historisk data finns i de bifogade Excel-filerna och på www.fondbolagen.se.

För kommentarer kontakta:

Gustav Sjöholm, Sparekonom Fondbolagens förening
076-540 05 07
gustav.sjoholm@fondbolagen.se

För information om statistiken kontakta:

Fredrik Pettersson, chefsanalytiker Fondbolagens förening
08-506 988 03 / 0733-12 55 77
fredrik.pettersson@fondbolagen.se

Fredrik Hård, Fondbolagens förening
08-506 988 08
fredrik.hard@fondbolagen.se

Föreningens medlemmar

Aktie-Ansvar, AMF Fonder, Avanza Fonder, Aviva Investors, Carnegie Fonder, Catella Fonder, Cicero Fonder, Danske Invest, Didner & Gerge Fonder, DNB, East Capital, Enter Fonder, FCG Fonder, Fidelity International, FIM Fonder, First State Investments, Franklin Templeton Investments, Handelsbanken Fonder, Healthinvest Partners, Holberg Fonder, HSBC Global Asset Management, ISEC Services, J.P. Morgan Asset Management, Lannebo Fonder, Länsförsäkringar Fondförvaltning, Movestic Kapitalförvaltning, Naventi Fonder, Navigera, Norama, Nordea Fonder, Odin Fonder, SEB Investment Management, Simplicity, Skagen Fonder, Skandia Fonder, Spiltan Fonder, SPP Fonder, Strand Kapitalförvaltning, Swedbank Robur Fonder, Söderberg & Partners Asset Management, Tundra Fonder, Wahlstedt & Partners, Xact Kapitalförvaltning, Ålandsbanken Fondbolag, Öhman Fonder.

Associerade medlemmar

Advokatfirman Evander, Apriori Advokatbyrå, Bloomberg LP, Citi, Deloitte, EY, Gernandt & Danielsson Advokatbyrå, Harvest Advokatbyrå, KPMG, MFEX, Morningstar, PwC, FundRock Management Company, Wesslau Söderqvist Advokatbyrå.